

เก็จากัญณ์ สมาริอุณิณ : การตรวจสอบยีนไนโตรรีดักเทสในดีไนริฟายอิงแบคทีเรีย
 โดยเทคนิคพีซีอาร์-อาร์เอฟแอลพี. (DETECTION OF GENES ENCODING NITRITE
 REDUCTASE IN DENITRIFYING BACTERIA BY PCR-RFLP TECHNIQUE.)
 อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.วรวิมล จุฬาลักษณ์นกุล, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์
 ดร.จิตรตรา กาญจนประยูร และ ดร.สุนันท์ ศิริรักษ์โสภณ. 119 หน้า.
 ISBN 974-17-5775-1.

ทำการคัดเลือกดีไนริฟายอิงแบคทีเรีย (Denitrifying bacteria) จากดินบริเวณพื้นที่ป่า
 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
 สยามบรมราชกุมารี กองการเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหาร
 พัฒนา จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งหมด 5 บริเวณ จำนวน 3 ครั้ง โดยการทำ soil dilution plate count
 บน nutrient agar จากนั้นแยกเชื้อให้บริสุทธิ์ แล้วนำมาทดสอบกระบวนการดีไนริฟิเคชัน
 (Denitrification test) และทดสอบความสามารถในการเจริญบน nitrate agar ในภาวะ
 ไร้ออกซิเจน (Anaerobic condition) พบว่าได้แบคทีเรียที่ทำให้เกิดกระบวนการดีไนริฟิเคชัน
 ทั้งหมด 16 ไอโซเลต และได้แบคทีเรียที่สามารถเจริญบน nitrate agar ในภาวะไร้ออกซิเจน 49
 ไอโซเลต โดยเป็นไอโซเลตเดียวกับที่เกิดกระบวนการดีไนริฟิเคชัน 7 ไอโซเลต จากนั้นนำมา
 จัดจำแนกด้วยวิธีทางชีวเคมีด้วยชุดทดสอบ API พบว่าได้แบคทีเรียจากทั้งหมด 6 สกุล คือ
Pseudomonas Alcaligenes Burkholderia Agrobacterium Corynebacterium และ
Micrococcus เมื่อนำแบคทีเรียที่คัดเลือกได้มาทดสอบความสามารถในการลดไนเตรตและ
 ไนไตรต์ใน nitrate broth พบว่ามี 4 ไอโซเลต ที่ลดปริมาณไนเตรตได้อย่างรวดเร็ว 1 ไอโซเลตที่มี
 การลดลงอย่างช้าๆ และ 11 ไอโซเลต ที่มีการสะสมไนไตรต์ จากการตรวจสอบยีนโดยเทคนิค
 พีซีอาร์ (PCR) พบว่ามี 9 ตัวอย่างที่มียีนเป็น *nirK* และ 4 ตัวอย่างที่มียีนเป็น *nirS* ส่วนอีก 3
 ตัวอย่างไม่สามารถตรวจสอบยีนได้ ผลการวิเคราะห์อาร์เอฟแอลพีสามารถแบ่งกลุ่มแบคทีเรียที่มี
 ยีน *nirK* ได้ 2 กลุ่มใหญ่ และยีน *nirS* ได้ 3 กลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับการจำแนกชนิดของแบคทีเรีย
 ด้วยวิธีทางชีวเคมี

ภาควิชา.....พฤกษศาสตร์.....
 สาขาวิชา.....พันธุศาสตร์.....
 ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิสิต.....เก็จากัญณ์ สมาริอุณิณ.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

KEY WORD : DENITRIFICATION / NITRITE REDUCTASE GENE / PHYLOGENETIC
RELATIONSHIP

KEJKARN SMARTIVUTIKOON : DETECTION OF GENES ENCODING NITRITE
REDUCTASE IN DENITRIFYING BACTERIA. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF.
WARAWUT CHULALAKSANANUKUL, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR : JITTRA
KANCHANAPRAYUDH, Ph.D. AND SUNUN SIRIRAKSOPHON, Ph.D., 119 pp.
ISBN 974-17-5775-1

Soil specimens were collected from five different locations in three separated occasions from the area of Plant Germplasm-Royal Initiation project in Kanchanaburi Province. The isolation of denitrifying bacteria was conducted by soil dilution plate count on nutrient agar. All bacterial isolates were tested for denitrification in nitrate broth and the ability to grow on nitrate agar under anaerobic condition. It was found that 16 bacterial isolates were capable of denitrification and 49 isolates could grow on nitrate agar under anaerobic condition, of which 7 isolates were the same as those were positive with denitrification test. These bacterial isolates were identified by biochemical method, using API system. Six genera were identified, namely *Pseudomonas*, *Alcaligenes*, *Burkholderia*, *Agrobacterium*, *Corynebacterium* and *Micrococcus*. Then the selected bacterial isolates were tested for ability to reduce nitrate and nitrite in nitrate broth. Four isolates were found to reduce nitrate content rapidly whereas one isolate could do it slowly. Another eleven isolates were found to accumulate nitrite. These bacterial isolates were then detected for nitrite reductase genes by PCR technique. Nine isolates were found to contain *nirK* gene while the other four contained *nirS* gene. Three isolates could not be detected. Results from RFLP analysis could separate bacteria that contained *nirK* gene into 2 major groups and those with *nirS* gene into 3 groups which agree with the bacteria classification by biochemical method.

Department.....Botany.....	Student's Signature.....	Kejkarn Smartivutikoon
Field of study.....Genetics.....	Advisor's Signature.....	Warawut Chulalak
Academic year.....2003.....	Co-advisor's Signature.....	Jittra Kanchanaprayudh
	Co-advisor's Signature.....	Sunun Siriraksophon